

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกโดยใช้การเล่นเกมของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการฝึก โดยใช้การเล่นเกมของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์

สมมติฐานในการวิจัย

ความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยหลังเรียน โดยใช้การเล่นเกมของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียน ชาย หญิง อายุระหว่าง 5-6 ขวบ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนยะหริ่ง อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอยะหริ่ง จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวน 130 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียน ชาย หญิง อายุระหว่าง 5-6 ขวบ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนยะหริ่ง อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอยะหริ่ง ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย

(Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากจำนวน 1 ห้อง ซึ่งมีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 30 คน ซึ่งในการเลือกกลุ่มตัวอย่างมีขั้นตอน ดังนี้

1. คัดเลือกโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอยะหริ่งมา 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนยะหริ่ง โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)
2. ทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลากห้องเรียน 1 ห้องเรียน จากจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 4 ห้องเรียน เพื่อกำหนดเป็นห้องเรียนกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการฝึกโดยใช้การเล่นเกมของเด็กไทยที่มีบัตรร้องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์ ซึ่งได้ผ่านการคัดเลือกแล้ว จำนวน 16 แผน
2. แบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษา จำนวน 30 ข้อ แต่ละข้อมีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .20 - .80 โดยมีค่าความยากง่ายทั้งฉบับ (P) เท่ากับ .49 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ .86

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ทดสอบก่อนเรียนกับเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ดำเนินการสอนกับเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ตามแผนการฝึกโดยใช้การเล่นเกมของเด็กไทยที่มีบัตรร้องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์ เป็นเวลา 4 สัปดาห์
3. ทดสอบหลังเรียนกับเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน

สรุปผลการวิจัย

ความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยหลังเรียนโดยใช้การเล่นเกมของเด็กไทยที่มีบัตรร้องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

เปรียบเทียบความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการฝึกโดยใช้การละเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์

ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยหลังเรียนโดยใช้การละเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาของจอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ที่ว่า เด็กเรียนรู้ได้จากการกระทำ (Learning by doing) และเรียนรู้ได้ดีจากประสบการณ์ตรง การเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงพฤติกรรมที่เป็น การพูดและการกระทำออกมาให้มากที่สุดจะส่งผลต่ออัตราการเรียนรู้ถึง 90 % (บำเพ็ญ การพานิชย์, 2539 : 70) เนื่องจากเด็กทุกคนมีความสามารถซ่อนอยู่ภายใน เมื่อได้รับการเร้าและการเสริมแรงจากบุคคลใกล้ชิดด้วยกิจกรรมและวิธีการที่เหมาะสมก็จะแสดงความสามารถนั้นๆ ออกมา และสิ่งเร้าที่มีประโยชน์ต่อการใช้ภาษาของเด็กคือ การเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ภาษามากที่สุด เพราะเด็กปฐมวัยต้องการความเป็นอิสระทางความคิด การให้เด็กได้เล่นการละเล่นและทำกิจกรรมจะช่วยให้เด็กได้แสดงออกถึงความรู้สึก ขยายความคิดให้กว้างและพัฒนาทางภาษา ทำให้เด็กมีความสามารถทางภาษาสูงขึ้นทั้งด้านการฟังและการพูด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรวรรณ สุ่มประดิษฐ์ (2532) สินีนาถ นรินทร์สรศักดิ์ (2538) และรัตนา มณีจันสุข (2539) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้เกมการละเล่นของเด็กไทยสำหรับนักเรียนระดับชั้นอนุบาลเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษา ซึ่งผลการทดลองพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สำหรับสาเหตุที่ทำให้ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยหลังเรียนโดยใช้การละเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนเรียนอาจเป็นผลมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อฝึกความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยโดยใช้การละเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์นั้น เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจ อยู่ตลอดเวลา ทำให้เด็กไม่เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย เพราะกิจกรรมการละเล่นของเด็กไทยดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่เด็กได้แสดงออกอยู่ตลอดเวลา มีการเคลื่อนไหวอยู่เสมอ สอดคล้องกับคำกล่าวของ สมปราชญ์ อัมมะพันธ์ (2523 : 187 - 188) ที่ว่า การละเล่นของเด็กไทยเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยส่งเสริมให้เด็กหันมานิยมไทย ช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ช่วยส่งเสริมสติปัญญาและช่วยพัฒนาสมองของเด็กให้มีพัฒนาการทางด้านภาษาและทักษะอื่นๆ อย่างไรก็ตาม การละเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการฝึกภาษาของเด็กปฐมวัย ไม่ว่าจะเป็น รี่ข้าวสาร ภูกินหาง ดิน

น้ำ อากาศ ช่อนหา ฯลฯ ล้วนเป็นการเล่นที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระเป็นไปตามธรรมชาติโดยแท้จริง เด็กได้ร่วมกิจกรรมกับเพื่อนอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับแนวความคิดของ วีระ มนัสวานิช (2539 : 6-7) ที่ว่า การเล่นเป็นลักษณะของการกระทำกิจกรรมใดๆ ในลักษณะที่เป็นอิสระเป็นไปตามธรรมชาติ ซึ่งช่วยให้ผู้กระทำได้รับความสุข ความพึงพอใจ ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และได้แสดงออกซึ่งความเป็นตัวของตัวเอง การเล่นเป็นกิจกรรมที่เด็กได้แสดงออกเพื่อพัฒนาด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้การเล่นดังกล่าว เป็นการเล่นที่มีการสืบทอดมาตั้งแต่สมัยโบราณการที่เด็กได้ฝึกทักษะต่างๆ จากการเล่น ซึ่งเป็นการเล่นที่กำลังจะสูญหายนั้น อย่างไรก็ตาม การพัฒนาความสามารถทางภาษาโดยใช้การเล่นของเด็กไทยดังกล่าวจะช่วยทำให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาได้เร็วขึ้น ซึ่ง ประมวญ ดิฉินสัน (2540 : 140) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ครูควรใช้หลักการในการพัฒนาและส่งเสริมโดยใช้ถ้อยคำที่นำไปสู่การเรียนการสอน เด็กควรเรียนจากถ้อยคำจากใจความเพื่อเข้าใจความหมายแจ่มแจ้งขึ้น มีการเล่นเกมโดยใช้ถ้อยคำ ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าวผู้วิจัยดำเนินการสอนโดยใช้เกมการเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาได้ตอบแบบประยุกต์มาใช้ในการพัฒนาความสามารถทางภาษาโดยใช้หลักการและเทคนิควิธีต่างๆ เพื่อมุ่งหวังที่จะให้เด็กได้มีพัฒนาการทางภาษาที่ดีขึ้นต่อไป

3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้การเล่น นอกจากจะพัฒนาภาษาตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว การจัดกิจกรรมโดยใช้การเล่นของเด็กไทยนั้นยังช่วยให้เด็กมีโอกาสฝึกการแก้ปัญหา ส่งเสริมจินตนาการ ฝึกความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2521 : 65) ซึ่งจากการสังเกตพบข้อเท็จจริง ดังนี้

3.1 ในด้านการแก้ปัญหา ในการเล่นของเด็กบางครั้ง เด็กจะพบกับปัญหาในการเล่นบ้าง แต่เด็กจะสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง เช่น การเล่นมอญซ่อนผ้า ผู้ที่เป็นมอญจะหยิบสิ่งของให้ผู้เล่นทาย แล้วของชิ้นนั้นตกลงที่พื้นทำให้ผู้เล่นคนอื่นๆ ทราบว่าเป็นอะไร ผู้ที่เป็นมอญก็จะเดินไปเปลี่ยนสิ่งของทันที

3.2 ในด้านการส่งเสริมจินตนาการ ในการเล่นการละเล่นของเด็กไทยที่มีบทเจรจาได้ตอบนั้น บางครั้งเด็กจะใช้จินตนาการคิดเองและพูดออกมาเอง แต่ไม่ทำให้เรื่องราวของการเล่นนั้นเสียไป เช่น การเล่นเสือกินวัว เด็กมักจะหาคำที่ใช้คู่กันตามจินตนาการที่เขาได้พบเห็นนอกเหนือไปจากคำที่ได้ฝึก ยกตัวอย่างเช่น หลังจากที่เสือกถามว่า ขอเข้าไปหน่อยได้ไหม ผู้ที่เป็นคอกก็ตอบว่าได้ ผู้ที่เป็นคอกก็ให้ตอบคำถามสิ่งของที่ใช้คู่กัน โดยถามว่า ไทรทัศน์คู่กับอะไร ผู้ที่เป็นเสือกก็ตอบว่า ไทรทัศน์คู่กับรีโมท เป็นต้น นับเป็นการส่งเสริมความคิดของเด็กไทยได้เป็นอย่างดี

3.3 ในด้านการฝึกความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี จะเห็นได้อย่างชัดเจนจากการเล่น ซึ่งจะมีเด็กจำนวนหนึ่งที่มีลักษณะเป็นผู้นำ โดยการขอเป็นผู้เริ่มในการเล่นแต่ละอย่างเอง โดยไม่ต้องสรรหาตามวิธีการที่กำหนดขึ้น เช่น การเล่นละครสัตว์ ซึ่งจะต้องสรรหาบุคคลที่มาเป็น “เจ้าของละครสัตว์” ทำหน้าที่สั่งให้เพื่อนๆ ทำตาม เด็กผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้นำก็จะขอเป็น “เจ้าของละครสัตว์” เอง และเพื่อนๆ ก็จะยินยอมเป็นผู้ตาม ทั้งนี้ไม่ใช่เฉพาะการเล่นละครสัตว์เท่านั้น แต่จะเป็นเช่นนี้ในการละเล่นเกือบทุกชนิดที่ได้ฝึก จึงทำให้พบว่าการเล่นของเด็กไทยสามารถส่งเสริมลักษณะการเป็นผู้นำของเด็กได้เป็นอย่างดี ทั้งยังช่วยส่งเสริมความกล้าแสดงออกโดยกล้าคิดพูดและทำด้วยตนเอง

จากเหตุผลดังกล่าว สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อฝึกความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยโดยใช้การเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาได้ตอบแบบประยุคต์นั้น ช่วยส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาความสามารถทางภาษา เมื่อเด็กได้เรียนในสิ่งที่ใกล้ตัว และเรื่องที่เด็กสนใจย่อมทำให้เด็กเห็นประโยชน์ และคุณค่าจากการเรียนรู้ ส่งผลให้เด็กได้มีพัฒนาทางภาษาด้านการฟังและการพูดที่สูงขึ้น ดังนั้น ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยหลังเรียนโดยใช้การเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาได้ตอบแบบประยุคต์มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนเรียน

อนึ่ง ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ตามแผนการฝึกโดยใช้การเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาได้ตอบแบบประยุคต์ ครั้งนี้มีข้อสังเกตในขณะการสอนที่น่าสนใจและควรคำนึง ดังต่อไปนี้

1. ควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักและวิธีการในการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยโดยใช้บทร้องและบทเจรจาได้ตอบแบบประยุคต์ให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้การเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาได้ตอบแบบประยุคต์ดังกล่าว เป็นการสอนที่ค่อนข้างยากสำหรับเด็กปฐมวัยที่ใช้สองภาษา ดังนั้น ครูควรมีความเข้าใจในทักษะพื้นฐานของเด็กเพื่อนำไปสู่การจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ง่ายขึ้น ทั้งนี้ครูควรดำเนินการสอนด้วยตนเอง
3. ก่อนที่จะให้เด็กได้เล่นการละเล่นของเด็กไทยนั้น ครูควรอธิบายวิธีเล่นและมีการสาธิตการเล่น เพื่อให้นักเรียนเข้าใจกติกาการเล่นให้ดีก่อนทุกครั้ง
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กสองภาษาโดยใช้การเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาได้ตอบแบบประยุคต์ จะต้องใช้ตัวแบบหรือครูที่มีความเหมาะสมมากที่สุด

คือ ต้องรู้ทั้งภาษามลายูถิ่นและภาษาไทยกลาง พุทธศักราชคำถูกต้องตามหลักการออกเสียง สอนแบบค่อยเป็นค่อยไป รวมทั้งควรให้แรงเสริมและไม่ควรลงโทษ

5. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้งควรใช้สื่อประกอบการสอนและสื่ออื่นๆ ไม่จำเป็นต้องมีราคาแพง อาจเป็นสื่อที่มีอยู่แล้วตามสภาพแวดล้อมนั้นๆ เพราะเด็กจะเรียนรู้ได้ดีจากสิ่งที่เป็นรูปธรรม

6. ในขณะที่เด็กทำกิจกรรม ครูควรช่วยโดยให้คำแนะนำและควรเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด เพราะการละเล่นบางชนิดอาจมีการปะทะกันบ้างเป็นครั้งคราว ซึ่งอาจจะทำให้เกิดปัญหาขึ้นได้

7. สถานที่ที่จะให้เด็กได้เล่นการละเล่นของเด็กไทยนั้น ครูควรหาสถานที่ที่กว้างขวางพอเหมาะกับจำนวนผู้เล่น สถานที่เล่นที่เหมาะสมที่สุด คือสนามกลางแจ้งที่ไม่มีสิ่งกีดขวางอันจะทำให้เกิดอันตรายแก่เด็กได้ และจะช่วยไม่ให้เกิดปัญหาในเรื่องเสียงรบกวนผู้อื่น ถ้าให้เล่นภายในห้องเรียนก็ควรจะเป็นห้องเรียนที่มีขนาดใหญ่และมีเนื้อที่ในการทำกิจกรรมร่วมกันกว้างขวางเหมาะสม ไม่มีอุปสรรคหรือสิ่งกีดขวางที่จะทำให้เด็กเกิดอันตรายได้ในขณะเล่น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้นำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ใช้การละเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนในด้านอื่นๆ ได้อีกมากมาย เช่น การสอนคณิตศาสตร์ การสอนจริยธรรม เป็นต้น

1.2 ควรมีการสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้การละเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์มาใช้เล่นอย่างสม่ำเสมอ เพราะเท่าที่เป็นการช่วยกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติให้สืบทอดต่อไปได้อีกทางหนึ่ง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบโดยใช้การละเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์กับการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้าน ว่าวิธีการใดจะได้ผลดีต่อความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการสอนโดยใช้เกมการละเล่นพื้นบ้านกับการสอนด้วยวิธีอื่นๆ เช่น สื่อของเล่นพื้นบ้าน ฯลฯ เพื่อฝึกทักษะความสามารถทางภาษาด้านการอ่าน และการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย

2.3 ควรใช้การออกแบบ (Design) ประเภทอื่นมาเปรียบเทียบกับวิธีสอนแบบดั้งเดิม

